

रूपके पुनरेकस्यैवोपमेयपुरुषस्य व्याघ्रउपमानं तथा चोक्तं लक्षणं
रूपके ऽपीदं विद्यते काममत्र तु । दृष्टः प्रयोगोयुगपदुपमानोप
मेययोरिति तदुक्तं । लक्षणं श्लिष्टं सहोक्त्युपमाहेतुनिर्देशात्त्रिविधं
यथाक्तं शेषादेवार्थवचसोरस्य च क्रियते भिदा । तत्सहोक्त्युपमा
हेतुनिर्देशात्त्रिविधं यथेति तत्रेदं सहोक्तिश्लिष्टमुक्तं गिरीनहीं
येति सहोक्त्या निर्देशात् ॥ ५४ ॥

भुवनेत्यादि । पुनः कीदृशं जलनिधिं गिरीन् पर्वतान् अहीन् भ०
सर्पाश्च दधतं पर्वतसर्पयोर्युगपद्विशेषणान्याह भुवनभरस
हान् जगतां भारस्य सहान् दृढत्वात् बलवत्त्वाच्च सहेःपचादि
त्वादन् अलङ्घ्यधातः अनभिगम्यस्थानान् अहिपक्षे अनभिभव
नीयतेजसः पुरुचिरत्नभृतः प्रचुरदीप्तिमद्भक्तधारकान् रत्नो
त्पत्तिस्थानत्वात् फणारत्नयोगाच्च गुरुदेहान् अलघुमहाश
रीरान् अमविधुरविलीनकूर्मनक्रान् अमेण विधुराविकलाः
सन्तोविलीनाः संश्लिष्टाः कच्छपाः कुम्भीराश्च येषु उदूढभुवो
धृतभूमीन् पर्वतोपरि वालुकासञ्चयेन भूम्युत्पत्तेः भूमिधार
कस्य शेषनागस्य तत्र सत्त्वाच्च एवमेवभूतं जलनिधिमगमन्निति
सम्बन्धः श्लिष्टमिति श्लिष्टमिष्टमनेकार्थमेकरूपान्वितं वचः । तद
भिन्नपदं भिन्नपदप्रायमिति द्विधा तदिहाभिन्नपदं दर्शितं पद
भङ्गाभावात् तत्पुनस्त्रिविधं तथा चोक्तं शेषादेवार्थवचसोरस्यच
क्रियते भिदा । तत्सहोक्त्युपमाहेतुनिर्देशात्त्रिविधं यथेति । तदिदं
सहोक्तिलक्षणं श्लिष्टमुक्तं गिरीनहींयेति सहोक्त्या निर्देशात् अन्य
दयं क्रमेणायै उदाहरिष्यति ॥ ५४ ॥